

Zas Latweeschu draugs.

1844. 10 Februar.

6ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburgis. Buhš gan jau 32 gaddi, tad atnahze no dsittas Kreewu semmes us Pehterburgi nabbaga semneeks, Fedor Kalgin wahrda, gribbedams rausdšit, woi tur laikam ne warroht wairak nopelnih, ne ka sawa zeema, kur winsch, kad jau winnam jaunam tehws un mahte bija nomirruschi, leela truhkuma dšihwoja. Ze winnam gan wehl ne weens pats zilweks ne bija pašhitams, bet winsch tik prahtigi runnaja un tik pasemmigi turrejabs, ka jau katram zilwekam labbi patikke, pee ka tik nahze darbu mekleht; un jaunās deenās no zeema mahzitaja mahzijeas lassih, rakstih un dauds mas rehkinah, weegli atradde weetu pee pilsehtas kohpmanu, kas winnu peenehme par bohdes-puifi. Eefahkuma, sinnams, winsch lohni ne dabuja, bet neapnizis strahdadams, un uscižams buhdams ta patt eefsch masahm leetahm ka eefsch leelahm, winsch driht to preeku preedšihwoja, ka lungs pa wissam us winnu patahwahs, un winnam ne ween itt labbu algu dewe, bet beidsiht ta ar winnu fabez drojabs, ka winnam dalka pee wissas andelešchanas tikke. — Apdohmigs un gudrs zilweks buhdams, winsch jau no pirma galla, kad wehl mas lohnes dabuja, ir no schahs few iknomehnesi ko bija pataupijis, lai tas ar laiku winnam paleekohht par masu pabalsti greuhtas deenās. Zo winna lohne auge, jo leelaka arri schi winna pataupita manta palikke, ko ne ka ne aistikke, ir tad ne, kad winnam jau kas sahze peetruhht. Us tahdu wihi winna manta deesgan labbi peeauge, ta, ka winsch jau pehz mas gaddeem no fawa dsimta-lunga warreja ispirktees par brishwu un te par birgeru liktees peerakstitees. Arri pehz tam winsch arween kreetni strahdaja, sahhtigi turrejabs, un sawu wehrdinu pataupija, ta ka winnam atkal driht labba teefa naudas bija kohpa, ar ko winsch beidsiht jaudaja eefahht us sawu paschu rohku andeleht. Kad nu arri jo deenas jo flaidraki zitteem nahze sinnams, kahds taisns un uscižams winsch wissas buhšchanas effohht, jo wairak arri zitti winnu gohdaja un winnam patahwahs. Nu winsch arri litke eerakstitees kohpmanu kahra, ar wajadšigu apdohmu eepirke jo deenas jo wairak prezzu, pahrdewe labbibu, swetschu taukus, kannepes u. t. j. pr. ir us žittahm semmehm, un turklaht pastahweja pee sawas prahtigas un pasemmigas dšihwofchanas un palikke us tahdu wihi par turreigu wihtu. No ta laika, kad winsch, us Deewu zerredams nabbaga puifis no fawa zeema bija isgahjis, gan jau lihds 20 gaddi bija pagahjuschi, kad winsch sawa zeema blakkam pee basnizas diwus smukkus afminu nammus litke usbuhweht, weenu sawam wezzam kohlmeisteram, tam mahzitajam, par mahju, un ohtru par kohlu. Wes tam winsch arri labbu pulku naudas dahwinaja, ka lai zeema behrneem brishw-kohla buhtu. Za

patt arri daudsreis palihdseja zeema eedshwotajeem flitros, neaugligos gaddos, ar labbibu un naudu. Tahdus darbus Deews jau arween atmalka ar sawu swehtibu. Ta arri ar Kalgina andeleschanu ar ween gahje labbaki zaur to, ka winsch bija gohda-wihrs un taisns, un winnam arri tik dauds laimes bija, ka winsch taggad ne ween irr baggats wihrs, bet arri stahw leela gohdâ pee wisseem zitteem schahs pilschetas kohpmanneem. Dascham zittam wihram nu gan buhtu galwina reibuse; un tahds buhtu driht schahs palaihtees un dshwoht brangumâ un kahrîbâ. Bet tâ muhsu gohda-wihrs ne darrija; pastahweja pee sawa weenteesiga prahsta un pasemmigas dshwo-schanas, strahdaja neapnizis, un sawu pilnibu labprahst aisdewe par labbeem, Deewam patihkameem darbeem. Ta winsch te dascham nabbagu nammam leelas dahwanas irr peemettis un nu patt eeksch sawa pascha namma ir likke eetaisihst spittali jeb franken-uhst preeksch nabbageem wahjeem semneekem, kas, laikam tâ, kâ winsch zitt-fahrt, atnahf schurp sweschumâ, un te ne weenu zilweku ne pasihst, pee kurre nohtes, laikâ warroht greestees. Par eefahkumu schinni spittali irr 40 gultas preeksch tahdeem flimneekem, so tur itt labbi apkohp un driht isdseedina; un kas arlaisst, arri kahdu masu schehlastibu pahr to laiku dabbu, kamehr winni atkal darbu acrohd un few fo warr nopelnihst. — Luhl, tâ schis wihrs, kas preeksch 32 gaddeem nabbags bahrijsch te atnahje, pa wissu scho laiku neapnizis strahdadams, ustizjami un fahrtigi turredamees, irr palizis baggats un augsti zeenihst; un dauds simti nabbagi, winnam pateikdami, isluhds Deewa swehtibu preeksch winnu, un winna wahrdu ir tad wehl flawehs, kad winsch pats jau ilgi buhs aischahjis. Tahdu slawu arri katrs zits zilweks warr dabbuht, kad tik arri tâ, kâ winsch, arween tikluschi strahda, fahrtigi un ustizjami turrahs un tahds ir tad palcek, kad winnam tahs labbas deenas nahf. Tahdus zilwekus Deews teescham arween apswehri! — Kalgina par to, ka winsch par sawu paschu naudu to spittali lizis usbuhweht, augsti zeenigs Keisers irr dahwinajis leelu selta medalki, kas ar linci pee kruhts neffama un kam tas wirsrahts: »Par labbeem, firdschehlicheem darbeem!« Bes tam Keisers us winnu arri sawadu gohda-grahmatu likke rakstihst, kurrâ winna labs darbs plaschi isstahstihst. (S. E.)

Is Vermes gubbermentes, dsittâ Kreewu semmê. Tanni mallâ irr leels pulks zeemu, kur frohnis to warru leek iskaufcht un tihrt, so no Uhralkalneem isroht. Un nu jau irr lihds 7 gaddi, kamehr tas Skottu wihrs, Scharis Patrik wahrda, arri tur patt dshwo, frohna deenestâ stahwedams. Schim wihram pagahjuschâ waffarâ nahje prahstâ, ka gan buhtu jauka leeta, uskahpt us weenu no teem wiffaugstakeem Uhralkalneem, un flattitees wiffapfahrt lejâ. Pahrrunnaja arri weenu jaunu Wahj' opjihru un 6 ammatneeku-meisterus, lihds ar winnu us kalna paschu wirsgallu uskahpt. Ztrâ Oktober wissî aston wihri aischahje no mahjahm, bet jau 3schâ deenâ tee zitti bes ta Skotta pahrnahje un stahstija, schis winneem ar ween effoht gahjis pa preekschu, un tâ pate arri zaur to kuplu meschu weens pats kahpdams us augschu, gluschi pasuddis, tâ ka winni, laut gan to gauschi meklejuschi, to tok ne mas ne effoht arradduschî. Waldischana, to dabbujuse sinnaht, tuhlihn isstelleja 16 wihrus, un pehz wehl 19, lai to nelaimigu meklejohrt, bet pahr welti. Daschu nihmi tik usgahje, kas apleezina, ka winsch tanni meschâ effoht nomaldijees un ka kahds swehrs, laikam lahjis, winnam fastappis un winnu faplehsis.

Is Pruhfchu semmes. Masâ pilscheta, Bihsdorf wahrda, stelleja bit

Dezember pehz puffedeenas weena gaspascha fawu deenest-meitu gohwju kuhri, lat tur eekahpjoht tanni mahlu bedrê, fur tee kartuppeli eekschâ, un labbu teefu no teem isneffoht ahrâ. Bija schi bedre tik lîhds 10 pehdas dsilka, un kartuppeli paschâ rud-dens laikâ tur bija eelikri, ar grîhdeem apklapti un lîhds tam ne aistikri. Kad meita pehz ilga laika ne bija nahfufe atpakkat, tad winnas lungs zeshlâs un gahje raudsîht, fo wiâna tik ilgi tur darroht. Bet arri lungs pats ne nahje atpakkat. Va to starpu astkrehje arri weens zilweks, kas tuhwi pee kuhrs bija strahdajis, un dewe sinnah, ka winsch no eekschenes effoht dsirdejis krahjam, itt kâ no mirreja. Un kad nu wiffi aiskrehje raudsîht, kas tur notizzis, tad atradde tâ patt to meitu, kâ to fungu bedrê nomirru schu no teem nahwigeeem twaifeem, kas no tahs nu patt atwehr; tas kartuppelû bedres bija uskaphuschî. Dokteru puhles bija wiffas pahr welti. — Woi tad ne mahzifees fungi un laudis, ka buhs fargatees ee-eret kahdâ bedrê woi zittâ weetâ, kas ilgi bijufe aisklehgta? Un woi ne arri mahzifees, ikreis ar swezzi isprohwêht, woi zilweks tur dwa schu warroht wilkt woi nè?

A s i a.

Septitapadesmita sinna.

(Tahs ihfas sinnas par muhsu pasauli jeb semmi 70tajâ gabbals.)

Araberu-semme. Schi semme tohti leela puffalla. Ta irr tik leela, kâ Eiropas Kreewu-semmes puffe; bet wiânai ne zertorta dalka tik dauds eedfihwotaju, kaut gan arri schê laudis beesi ne dsihwo, un leelâ gabbalâ tohti mas tauschu. Win-nas leelums irr 46,800 lauka juhdses un tauschu kaits 12 millioni. Tai paschâi see-meli Ufias Turku-semme, rihta-puffe Perseru juhvas-attelka, deenas-widdû Araberu juhva, un wakkarâ Araberu juhvas-attelka jeb Sarkana juhva; schê mas semmes schaurums, ar fo peedurrahs pee Egiptes-semmes eeksch Afrikas. Tik deenas-widdû, pee juhmallas, labba, baggata semme. Schê aug zukkura-stohbri, bohmwillas krumi, rihsa, kappias-fohki, un dauds zittas leetas, fo siltâs semmes reds augoht. Kappias-fohki irr kâ muhsu kesserer; tur aug ohgas, kas kâ kesseru-ohgas ifkat-tahs, bet tahs tâ, ka katrâ diwi puppas, un tahs irr, fo mehâs kappias-puppas fau-zam, no kurerahm to dsehrenu talfa, fo kappiu fauz. Wezzôs laikôs ne kur zittur schee fohki ne bija, kâ tik Araberu-semme ween. No turrenes us zittahm karstahm sem-mehm fehllu aisneffa. Bet kaut nu arri taggad dauds zittâs mallâs schee fohki aug, tad tak tee labbafee schê. Kappias-puppas, fo no schahs semmes dabbu, tohti dahr-gas. Kad to strehki, kas pee deenas-widdus juhmallas, atnemm, tad wiffa scha semme gan drihs tukfneffis ween. Weerahm kaili kalni, un weetahm smilts, fur tik schê un tur kahdi gabbali, fur kahda sahle aug. No mescheem schê mas fo sinn, un daschôs widdutschôs ne fohks, ne krumâs; kad ugguni wajag, tad kalterus fuhdus dedsina. Kur kalni, tur gan kahdu seemu reds; fur tee naw, tur no seemas ne fo ne sinn, un schê daschure'si tahds leels karstums, ka wifs sallums fuhd. — Deenas-widdus mallâ un kahdâs weetâs pee Sarkanas-juhvas zilweli pilsfehthôs un zeemôs dsihwo, un schê semme teek fohpta; zittur, fur tukfneffis, laudis apkahr stâiga un dsihwo no lohpeem un no laupischanas. Pulkôs wiâni apkahr stâiga; fur sahlatna weeta un uhdens, tur apmetrahs un kahdu ihfu laiku paleek, bet retti ilgal ne kâ 2 neddelas. Katram pulkam saws sinnatneeks jeb waldineeks. Lohpi wiâneem irr:

firgi, kameeli, gowes, aitas, kafas. Teem firgi, kas tik tschalli, kà ne kahdi zitti, un daschi no scheem tik dahrgi, ka par weenu paschu wairak ne kà 2000 fdraba rubtus makfa; un aitas teem irr tahdas, kas ne warr staigah, ja lippa, kas garra un refna, naw us wahgifscheem usfeeta. Lippa tauka-gabbals. — Araberi tohti labbi jachtneeki un gan drihs ar weenu sirgeem muggurà irr. Kad kur kahdus reisemannus reds, tad dohdahs teem wirfù un tohs aplaupa un, kad pretti turrabs, nokauj; bet ja kahds sweschineeks winnu mahjäs jeb butkäs, ko tuffnessi ustaisjuschi, nahk, tad ram ne ko tauna ne darra, bet turpretti to fanemm un meelo. Daschüreisi noteek, ka tee paschi, ko aplaupijusch, tur pee winneem atnahk, un ja tà noteek, tad tohs ar usturru un drehbeem apdahwina. Laupih, par grehku ne turr, bet tas winneem grehks: to, kas palihgu mefle, bes palihga atstah. Dizziba Arabereem ta, ko Moameds isdohmajis un mahzjis. Schis pats jau arri bij Araberis un Araberu semmè dsimmis un dsihwojis, kà 5 lma gabbalà stahstihis. No pilsefeheteem, kas winneem irr, mehds diwus peeminnam; abbi irr Sarkanas-juhras mallà, un schee irr Mekka, ar 30,000, un Medina ar 5 lihds 6000 eedsihwotajeem. Mekkas pilsefehà Moameds dsimmis. Scho pilsefehete winni tapeh; par tohti fwehtu turr. Tas pee winneem tà, kà Jerusalem pee Suhdeem un arri pee mums kristigem zilwekem. Us schejen nahk ifgaddà dauds tuhkstoschi Araberi un zitti Moamedaneri Deewu pecluhgt, un kad Moamedaners kaut kur buhdams Deewu luhds, tad allasch tà, ka sawu waigu us Mekkas puffi greesch. Medinas pilsefehà Moamedas kaps. — Starp Araberu leelas puff-fallas un Egiptes-semmes masa puff-falla, kas pee Araberu-semmes peederr; scho fauz par Sinai-puff-fallu. Schè Mofsus ar saweem laudin, no Egiptes-semmes isnahjis, dsihwoja un apfahrt staigaja; un schè tas kalns Sinai, kur Deews Mofsum tohs defmit bauftus dewe, un Dreba kalns, tuwu klaht pee Sinai, no kurra, kad laudis peh; uhdens slahpa, im Mofsus to us Deewa pawehleschanu ar sifli aiskahra, uhdens tezzeja, kà 2trà Mofsus arahmatà 17tà nodakkà rakstihis.g.

Sinna, jif naudas 9 Februar mehn. deenà 1844 eefsch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda.		Par	Makfaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	R.			Rb.	R.
1	puhru rubsu, 116 mahrzinus smaggu	1	30	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	6	50
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabafa	—	80
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2	10	—	kweesta	2	60
—	ausu	—	70	—	dselses	—	75
—	sirna	1	50	—	linnu, frohna	1	20
—	rupju rubsu, miltu	1	30	—	brakka	1	—
—	bihdeletu rubsu, miltu	1	95	—	kannepu	1	—
—	bihdeletu kweeschu, miltu	2	60	—	schichtu appinu	2	—
—	meeschu putraimu	1	40	—	nefschichtu jeb prezzes appinu	1	20
—	eefala	1	—	—	muzzu filku, eglu muzzà	8	50
—	linnu fehklas	2	11	—	lasdu muzzà	8	25
—	kannepu fehklas	1	40	—	smalkas fahls	4	—
1	wesumu fecna, 30 pohbus smaggu	4	50	—	rupjas baltas fahls	4	25
barrotu wehrschu gallu, pa pohdu		1	—	—	wahti brandwihna, puffedegga	6	25
				—	divdegga	8	25

Brihw drikkcht. No Widssemes General-gubernementes pusses: Dr. C. E. Wapieroky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 5 un 6.

3 un 10 Februar 1844.

U p z e r r e f c h a n a s

pahr teem septinaem Jesus Kristus wahrdeem jeh runnaschanahm
pee krussta.

V i r m a n o d a t t a

Tas, fo muhsu pestitajs sawâ pehdigâ gahjumâ us Jerusalemi saweem zella beedreem un drangeem pahr sawu pehdigu zeefchanu un mîrshanu papreetsch bija fazzijis — prohti: (Luhf. 18, 31—33) »mehs no-ectam us Jerusalemi, un wîs nu taps pee pîldihts, kas zaur teem praweescheem irr rakstihets no ta zilweka dehla; jo wînsch taps nodohets teem paganeem, un taps apmehdihets, islammahts, applaudihets, tee to schantihs un nokaus« — tas wîs arri tâ notikke. Lai nahkamâ swechtâ gawenu laikâ mums kristiteem zilwekem fewischli peenahkajs, awaligi apdohmaht, kas mums pahr to no azzu-leezineekeem irr ustrakstihets. — Tee pehdigi wahrdi muhsu aisgabju schu mîhku raddu un draugu mums paleef allaschin ilgî labbâ peeminneschanâ. Tif patt mums tizzigeem Jesus draugeem arri wînna wahrdi pee mîrshanas wehl tohti dahrgaki un jo apdohmajami buhs. Mehs tadekt muhsu pestitaja septinas pehdigas runnaschanas pee krussta wairak apdohmasim. Ir si teem wah deem wînsch rahdijajs paklaufigs Deewa dehls lihds gailam, un arri mîhligs un firdschehligs zilweku draugs.

Virma Jesus runnaschana pee krussta:

»Tehws! peedohdi winneem; jo tee ne sinna, fo tee darra.«

Luhf. 23, 33. 34. Kad tee nahze us to weetu, fo sawz peeres-weetu, tad tee tur sitte krusstâ Jesu, un tohs launa-darritajus, weenu par labbu, un obtru par kreifu rohku. Det Jesus fazzija: »Tehws, peedohdi teem, jo tee ne sinna, fo tee darra.«

1. Schee Jesus pirmi wahrdi pee krussta bija aisluhgfschana, ar fo wînsch peedewigâ lehnâ prahâ par saweem eenaidneekeem Deewu luhdse. Lai mehs stahwam ar sawahm firds dohmahm schinni gawenu laikâ us Golgata, tai mohku weestâ. Tur kare Jesus Kristus, tas swechtajs eefsch Israel, tas dshwibas leelskungs, pee krussta stabba; rohkas un kahjas zaururbtas ar naglahm; wîssi wînna lohzejki issteepti; tas tains nenoseedigs Jesus, Deewa un zilweku mîhtotajs, par kaunû un apfmeeklu widdû starp diweem leeleem laundarritajeem. Emm wînna krussta stabba tee Reermeru karrawibri un wînnu wîrkeeks, kâ waktneeki; Wariseeri un rakstu-mahzitaji, kâ welli, preezajajs, ka teem nu bij isdewes Jesu, un — tâ tee zerresta, — arri wînna mahzibu un tizzibu isnihzinahr. Wîssapfahrt pulks tauschu, kas ar firds ne-meeru un bailehm usfatta schajs breefsmigas nonahweschanas. Tur arri stahw Jesus mahte Maria ar saweem leeleem firdsehsteem; wînnai taggad, kâ Schmeâns papreetsch bija fazzijis (Luhf. 2, 35.), »sohbens zaur firdi cespeshajs;« tur pee wînnas klahc arri Jesus wîssumîhslakajs draugs un mahzejlis, Zahnis. — Woi tad schis muhsu Jesus eefsch schahm sawahm leetahm nenopelnitahm mohkahm ne subdsehs sawam Deebess-tehwam scho leelu netaisnibu? — Tâ ne; wînsch breefsmigi zeef-

dams, ne kannojahs neds ar Deewu, neds ar teem zilwekeem, kas tam pahri darrija. Rahms un kluss, kà jehrs, ko wedd woi neds us kauschanu, winsch sawu mutti ne ardarrija. Winsch klussu peezeete wiffas neqantas saimoschanas, lammafchanas, gruhdenuš un fitteenus. Somehr winsch pazell sawas azzis us debbestin un peesauz sawu Debbes-tehwu. Winsch ne luhds par few paschu, bet aisluhds Deewu par sawem eenaidneekem »Tehws, peedohdi winneem.« — Tehws! tas bija winna pitmaja wahrds, ko tas ar sawahm nobahletahm luhpahm, kà puffmirrejs, isrunnaja. Elk patt, kà winsch preeksch sawahm pehdigahm zeeschanahm us sawu mahzekli Dehteri bij fazzijis: (Zahn. 18, 11.) »woi man to bikkeri ne buhs dsert, ko mans Tehws man irr demis?« tapatt winsch arri pee frustra fohka kahrdams, wiffu papreeksch Deewu peesauz: »Tehws, peedohdi winneem!« — Ak! sawu leelu mihslestibu! Winsch ne luhds: atmakfa winnem scho leelu netaisnibu, ko tee mauš nim irr darrijusch; — bet winsch luhds: »peedohdi winneem.«

Arri par mums atgreesigeem un tizzigeem zilwekeem Jesus to brihd un wehl taggad luhds: »peedohdi teem.« Zo paschu, ko winsch muhs irr mahzijas: (Matt. 5, 44.) »mihsjeet sawus eenaidneekus, wehlejeet labbu teem, kas juhs no lahd, datrajt labbu teem, kas juhs eenihd; luhdseet par teem, kas juhs apkaitina un waija,« to muhsu pestitajs pats darrija eeksch sawahm wiffuleelakahm mohkehm. Iau tas praweets Esaijas (nod. 53, 13.) no pafaules pestitaja bija papreeksch fluddinajis: »winsch par teem pahrfahprejem irr luhdsis.« Woi Jesus zaur to skaidri narahdijas, kà winsch tohs grehzigus zilwekus irr mihslejs? — Winsch arr' ikweenu no mums usfauz: (Es. 43, 24.) »Tu man effi lizzis kalpoht zaur tawcem grehkeem, tu man effi padarrijis gruhtumu ar tawcem noseegumeem. Ak! kahda leela eepteezinaschana arri par muhsu, grehku pehj, flummigu sirdi irr Jesus nopuhchana: »Tehws, peedohdi winneem.« Kas taggad atgreesigs un ar pasemmigu prahtu mekle grehku peedohschanu zaur Jesu pee Deewa, tas arri to warr dabbuht. Kas zaur Kristu isalahhts zilweks grihb palikt, tas warr schinni schehlafibas laika sawu dwehfeld wehl pestiht. Ne kahds grehks irr til leels, ko Deews atgreesigeem grehzieneekem ne grihb peedoht. (Es. 1, 18.) Bet, kristihts zilweks! apdohma pee ta arri pareisi, ko muhsu salihdsinatajs Jesus pats pahr to mahja, kas mums arri peenahkajs: (Matt. 6, 15.) »ja juhs zitteem zilwekeem winnu noseegumus ne peedoht, tad jums juhsu Debbes-tehws juhsu noseegumus arridsan ne peedoht.« Tas Apustuls Dehteris raksta: (1 Deht. 2, 21.) »Kristus jums weenu preekschraftu pamettis (atstahjis), ka jums buhs winna pehdahm palkak eet.« (23.) »Winsch lammahts ne atlammaja, un zeesdams ne kannojahs, bet nodewe to tam, kas taisni fohda.« (Neem. 8, 9.) »Kam Kristus gars ne irr, tas ne preder winnam.« — Ne sakki, ka tu Kristus mahzeklis effi, ja tew wehl naidš sirdi, woi atreebigš prahtš prett kaut kahdu zilweku. Kas ne grihb un ne warr zitteem peedoht, tas few pascham padarra nemeerigu dšhwibu un prahtu, tas ne drihst Deewu peesaukt un peeluhgt peektà kuhgschanà: »pametti mums muhsu parahdus, kà mehš pamettam saweem parahdweekeem,« tahds pee grehku fuhdsechanas preeksch altara ne warr grehku peedohschanu zerreht; tahds arri ar nesaderrigu naidigu prahtu ne drihst swehtu wakkarehdeenu baudiht; tahds tihscham ne grihb peederreht pee teem, ko Jesus aisluhds pee sawa Debbes Tehwa: »peedohdi winneem.«

Al lehnprachtigs Jesu, lai tawa aischlufschana par taweem eenaidneekem muhs, tawus laudis, mahza, zittus zilwekus misleht, un zitteem, kas prett mums irr apgrehkojuschi, arri labpracht peedoht, ta ka tu. Amen.

2. »Ehws! peedohti wiinneem, jo tee ne sinn, fo tee darra.«

La tas Kungs Jesus sawus eenaidneekus pee Deewa aischbildina. Dee Zuhdi teescham arri ne sinnaja, fo tee darrija: ka tee, no sawem preeschneekem usklubinati un rihdinati to swehtu un taifnu Jesu litke krusa sst, fo tee ne ilgi paprecksch ar leelu gobdu Jerusalem bij cemedduschi. Dee ne atsinne Jesu par to feu apfoblitu un fagaiditu pafauls pestitaju. Dee fagaidija tahdu Messiaffu, kas ka laizigs waldineeks teem palihdsetu, tohs Dieemerus no wiinu semmes-un vilschtrahm ar warru atkal isdsiht. Schi zerriba tohs bija peewihlufe, jo winsch pats fazzija, ka wiina walstiba ne effoht no schihs pafauls. Dee kahdu tehniun atkal gribbeja un zerreja; bet tee redseja, ka Jesus leela nabbadsiba un pasemmiba apfahrt staigaja mahzigt, dseedinacht un leelus brihnumus darriht. Pehdigi wiina to redseja ka kahdu laundarritaju sanemtu, fasetu un us nahwi pasuddinatu. Tapeh schee laudis wiinu turreja par wiltigu mahzitaju, kam Deews ne palihdseja, un kas pats few ne warreja palihdseht. Zitti tadeht apwehdidami un saimodami, klaijuma, wisseem dsirdeht, fazzija: »zitteem winsch irr palihdsejis, un nu winsch few pascham ne warr palihdseht. Ja winsch irr muhsu gaidihts un apfoblihts pestitajs un tehniusch, tad lai nu kahpj semme no krusa, tad mehhs wiinkam aribbam tizzeht. Winsch us Deewu irr palahwees, tas lai wiinu nu pesti, jo winsch pats irr fazzjis, ka effoht Deewa Dehs« (Matt. 27, 42. Luth. 23, 35).— La tee gan bija grehkojuschi zaur ne sinnaschana.

Bet pee schihs nesinnaschanas tee tomehr arri ne bija bes wiffas wainas. Dee tomehr sinnaja, ka Jesus bija swehts, taifus un nenoseedsigs, ka winsch ne kahdu grehku ne bija padarrijis, ka ne kas kahdu wiltibu un nepatecsibu pee wiina ne bij atraddis, un ka ne kas tahdus brihnumus ne bija darrijis, ka winsch. Dee Zuhdi arri gan labbi sinnaja, ka Deews zaur teem praweeschem to pafauls pestitaju tik staidri litke apsihmeht, ka wiffas praweeschu paprecksch-luddinaschanas pee Jesus un zaur wiinu tappe peepilditas.

Dee arri bija dsirdejusch, fo wiinu wiffaugstakajs teefas-kungs, pascha Deemeru Keisera weetneeks, Pilatus, klaijuma precksch wisseem laudim bija fazzjis: (Zahn. 18, 38. 19, 6.) »Es ne atrohmu pee ta ne kahdas wainas.« Scheem Zuhdeem teescham notikke ta, ka Jesus kahdureis us teem bija fazzjis: (Zahn. 9, 41.) »Kad juhs buhtu alsi, tad jums ne buhtu grehks; bet juhs falkat: mehhs redsam, tapeh juhsu grehks us jums paleek.« Zitcu reist tas Kungs pahr scheem Zuhdeem ta runnaja us saweem mahzesteem: (Zahn. 15, 22—24) »Kad es ne buhtu nahzis, nedf us teem runnajs, tad teem ne buhtu grehks, bet nu teem ne kahda aischbildinaschana newaid par sawu grehku. Kas man eenihd, tas arridsan mannu Tehwu eenihd. Kad es tohs darbus wiinu preckscha ne buhtu darrijis, fo zirs ne weens irr darrijis, tad teem ne buhtu grehks, bet taggad tee tohs irr redsejuschi, un eenihst man un mannu Tehwu.« — Dee Zuhdi tadeht ne bija wis bes wainas. Tomehr Jesus par wiinneem Deewu luhds: »Ehws, peedohti teem,« un tohs aischbildina: »jo tee ne sinna, fo tee darra.«

Lai Deews ween dohtu, ka pee muhsu daschahrtigeem grehkeem tas firschumannitajs un wiffusinnadams teefas-nesses arri muhs aischubgtu pee sawa un muhsu Debbes, tehwa ka atgreesigis grehzineckus, sawa taifna teefa: »Zehws, peedohdi teem, jo tee sinaja, ko tee darrija.« Lai Deews schehligi aieschtere, ka pah mums ne tohp spreesta schi teefa: tu gan effi sinajis to prahtu sawa Deewa un pestitaja, un tomehr tishcham to grehku sfi darrijs; par to tew diwlahrtigas sohdivas buhs zeest.

Sirdschehligs pestitajs! kas tu ar besqalligu mih'stibu sawas rohkas effi te, steepis, draugus un eenaidneckus sakampt ar sawahm palihdsigahm rohkahm, un tohs jau schinni schehlastibas laika effi meklesis glahbt, apgaifmoht un swehtihc, ak! palihdsi mums, ka meh's allaschin labbi apdohmajam, ko mums buhs darriht un ko mums buhs atmeest. Sciprini muhs, ka ar labbu prahtu un pastahwigi pehz taweem flaidreem lifkumeem sawu Deewu un tewi mih'sjam pah wiffahm leetahm, un zittus zilwekus ka few paschu; ne ar wahrdeem ween, bet ar darbeem un pateesibu. Amen.

Dhtra Jesus runnaschana pee krusa:

»Pateesi, es tew falku, schodeen tu buhfi ar mannim paradihse.«

Luhf. 23, 39—43. Weens no teem pakahrteem laundarritajeem Jesu saimoja, sazzidams: ja tu effi Krisius, tad palihdsi few pascham un mums; bet tas ohtrs to sunnija un sazzija: un arri tu ne bihstees preeksch Deewa, kas tu effi tanni pascha sohdiva, un tomehr mums gan pareisi noteek; jo meh's dabujam, ko meh's effam nopelnijuschu ar sawu darbu; bet schis neneeka launa newa darrijs. Un winsch us Jesu sazzija: Kungs, peeminni mannis, kad tu nahksi sawa walstiba. Un Jesus us to sazzija: »pateesi, es tew falku, schodeen tu buhfi ar mannim paradihse.«

Sawada farunnaschana! ko meh's schè lassam, kas Golgata jeb peeres-weeta ir runnata. Trihs pee krusa pakahrte, trihs mireji eelsch leelahm mohlahm tur faruanajahs. Starp weenu rizzigu un weenu netizzigu laundarritaju fare tas no Deewa isredsehts un eegelts teefatajs. Schis teefnessis runna ohtrureisi flajumà no krusa preeksch dauds leezineekeem ar mihliqeem eepreezinaschanas wahrdeem un prohti: us to rizzigu un atgreesigu laundarritaju: pateesi, es tew falku, schodeen tu buhfi ar mannim paradihse.« Tam ohtram, tam netizzigam, Jesus ne ko ne arbildeja un pah wiina asseem un mehdidameem wahrdeem to ne mas ne rahje; to jau tas atgreesigs laundarritajs, Jesus weeta, bija darrijs.

1. Kapehz Jesus us to rizzigu un atgreesigu laundarritaju schohs sawus ohtrus wahrdeus pee krusa runnaja, un to eepreezinaja: »pateesi, es tew falku, schodeen tu buhfi ar mannim paradihse«?

Al brihuischliga Deewa teefa Golgata jeb peeres-weeta! — Pa tam, ka ne kahdu balfi tur wehl ne dsirdeja, kas redrihstehjehs, Jesus nenoseedsibu un wiina netaifnu noteefaschannu apreezinahc; pa tam, ka wiffi Jesus mahjekli, bes ta weenweeniga sirds-drauga Jahna, wiinu bij arstahjuschi; pa tam, ka wiina mahre, kas dsillàs behdàs bridde, ar sawahm schehlsirdigahm draudsenehm scho nenoseedsigu Jesu fluffu apraudaja; pa tam, ka wiss tas leels pulks flattitaju no scha Jesus ne ko waites ne gribbeja sinnahc, wiffi no wiina atkahpe, jitti wehl lammadami un saimodami wiinu apmehje; — tad us reisi weens no teem pakahrteem grehzineckeem sawu balfi pazehle un Jesus nenoseedsibu fluddinaja: »schis mohku-beedris naw ne

fo launu darrjijis, un netaisni irr noteefabts.« Schis atsinne Jesu par to pafauls pestitaju, kam wiffus pafauls gr:hlus bija nest; wifsch tam tizzeja, un us wiinu zerreja; wifsch pufsmirris sawu patwehrumu pee Jesus nehme, un firsnigi wiinu pecluhdse: »Kungs, peeminni mannis, kad tu nahkfi sawa walstiba.« Wifsch schè sau Jesu par Kungu, un runna no wiina walstibas, jebchu Jesus taggad no wiffem zitteem tappe neewahs, tà fà zitti leeli laundarritaji. Iuhdas Ifariots, Jesus mahzelijs bijis, palikke par flepkawu, un schis atgreesigs un tizzigs zilweks, laikam bijis flepkawa, palikke par Jesus paklausigu mahzeli. Kà pasemmigs wifsch arri bija eefsch sawas tizzibas! — Wifsch sawa pasemmitgà prabhà ne luhdse, lai Kristus to usnem sawa walstiba, lai tam wiffas sohdibas atlaifsch, lai tam dohd muhschigu swehtibu; tà ne, bet wifsch tik ween luhds: »Kungs, peeminni mannis, kad tu nahkfi sawa walstiba.« Schis laundarritajs teefcham rahdija pasemmitgu atgreeschamu. Wifsch tizzigi to Kungu Jesu atsinne par Deewa dehlu un pecluhdse; deewabihjigi wifsch bija noscheplojis sawus nedarbuis; wifsch, jau pats mirrejs, wehl to ohtu laundarritaju rahje; wifsch gluschi zittu, swehtu garru bija dabujis; wiinam bija taggad dshwa tizziba. Par tahdu Jesus, tas firschu mannitajs, wiinu atsinne, zittadi wifsch to ne buhtu tà eepreegnajts.

Lai tas firdschehligs Deews mums wiffem palihds, fa mehs grehziineeki pee sawas mirschanas ari tahdà atgreesigà firds tuhshana warretum beig, tad ari mums Kristus buhs lihds dshwibas gallam mufsu aishuhdsejs, wenenweenigs patwehrums un eepreegnatajs. Tad arri mehs drohski, fà atgreesigi un tizzigi zilwek, mirstohc wiinu warrefim peefault: »Kungs Jesu, peeminni mannis, kad es sawa walstiba un preekfsch sawas teefas nahku, peeminni mannis schehligi!«

2. Jesus fazzija us to luhdamu un tizzigu laundarritaju: »pateefi, es tew falku: schodegn tu buhfi ar mannim paradihse.«

Ko tad Jesus tam pasemmitgi un tizzigi luhdamam grehziineekam atbildeja? — Kristus to tuhli eepreegnaja; wifsch tam leek to, fo tas luhdseja, ne ween zerreht, bet arri to drohski tizzeht. Wifsch tam apfohla: »es tew falku, tizzi mannim, tu drihs, wehl schodeen, buhfi ar mannim isglahbis no wtfsham mohsham,« mehs drihs buhsim muhschigà meera, lihgsniba un labklahshana. »Pateefi, es tew to falku,« es ta galwa mannas draudses, kam Deews, muhsu wiffu Debbes-tehws, irr dewis wiffu warru debbesis un wirs femmes; es tew to teefcham apfohlu, tu wehl schodeen buhfi ar mannim debbesis preekà; jau schodeen tawir firsnigu ilgofchamu Deews paklausigs; es tewis ne ween peeminneschu, kad es sawu waldischahu tur debbesis atkal usnemchu; bet tu tad ar manni baudishi debbesis lihgsnibu, fo ajs schè naw redsejusi, aus naw dsirdejusi un ne kahda firds scheitan naw mannijusi: »schodeen tu jau buhfi ar man paradihse. — Ko Jesus ar scho wahrdu »paradihse« gribbeja fazzihc? Wifsch apfohlija schim atgreesigam un tizzigam laundarritajam debbesis swehtibu, faldu meeru un pastahwigu labklahschanu. — Tà, fà muhsu pestitajs, kamehr wifsch fà mahzitajs apfahc gabje, grehziineekus usmekleht, tohs apgaismoht, atgreesc un swehtihc; tà, fà wifsch dascham grubstirdigam grehziineekam tobrihd' arri usfauze: »nemmi

drohſchu firbi, mans dehlſ, manna meita, tewim irr tawi grehki peedoht. Ed wlaſch wehl ar mums runna, un iſtteni atgreesiſeem zilwekeem apfohla, to muhſchigu fwehtibu doht, kaſ to ween no firde un ar ruhpem mekle. Arri taſ wiſſuleelakaſ grehziſneekſ wehl warr iſglahteeſ no paſuſchanaſ ſchinni ſchehlaſtibas laikã. Ne kahtſ grehkiſ irr tik leelſ, ka Deewaſ zaur Kriſtu to ne warretu peedoht. Iau preeſch Kriſtuſ laikã Deewaſ runna zaur to praweetu Eſaijaſu. (nod. 1, 18.) »Kad juſſu grehki tik farkani buhtu, kã affinſ, taſſchu tee tapſ bolti, kã ſneegſ, un jebſchu tee buhtu, kã dahrgaſ farkanumſ, taſſchu tee iã patt, kã willa kluhſ.« »Deewaſ irr ſpehziſgſ,« rakſta taſ Apuſtuſ Paſwilt: (Ew. 3, 20.) »wairak, paſraſi darricht paſr wiſſu, ko mehſ lupdſam woi dohmajaſm.« (1 Tim. 1, 15.) »Taſ irr pateeſi un augſti peenemmamſ wahrdeſ, ka Kriſtuſ Jeſuſ paſaulẽ irr nahziſ tohſ grehziſneekuſ iſglaht.« (Reem. 3, 28.) »Tad nu mehſ tizzam, ka zilwekſ tohp taiſnohſ zaur tizjibu, beſ bauſſlibas darbeem. Sinniamſ, ka taſ, kaſ Deewa ſchehlaſtibu tiſſſcham niſſina, un uſ ſcho Deewa ſchehlaſtibu jo drohſchaki ar nebehdigu prahtu grehke, faſwu atgreſchanaſ aiſweenu pawilzina lihdeſ pehdigam dſihwibas gallam; taſ patſ irr wainigſ, ka taſ muhſchigi tohp paſuddinahtſ. — Ak! kahta leela eepreeziſnaſchana un firdeſ apmeeriſnaſchana ta Jeſuſ apfohliſchana gan buhſ bijuſi tam atgreſigam tauna-darritajaſ: »pateeſi, eſ tew fakku, ſchodeen tu buhſi ar manni para diſſe.« Wet taſ ohtrſ neatgreſigſ grehziſneekſ, kahtaſ taclakaſ mohkaſ pee meeſam un pee dwehſeleſ taſ laikam irr iſzeetiſ lihdeſ gallam!

Iai mahzameeſ no ta eepreeziſnata un atgreſiga taundarritaja, kã arri iſweeneſ no mums tad ween ſchehlaſtibu warr dabbaht pee mirſchanaſ, kaſ, wehl ſchehlaſtibas laikã dſihwodamſ, faſwu dwehſeli pareſi irr apfohpiſ.

Kungſ Jeſuſ Kriſtuſ! Iai mehſ itt atgreſigi un tizzigi pee tew, firdeſchehligſ widdutojaſ, faſwu patwehruſu nemmam, ka zaur tew arri tohpam iſglahtri muhſchigi. Iai tew arri tizzigi uſnemmam par faſwu widdutoju un aiſluhdſeju pee Debbelſ-tehwa ar iſttenu atgreſigu prahtu; kad, faſwu grehku pehzi, gruhtſirdigi un behdigi eſſam, ka tad pee faſwaſ laiſzigas dſihwibas galla preeziſgi un drohſchi zaur tewi arri faſwu dwehſeli warram pawehleht eekſch Deewa rohkohm. Amen.

Treſcha Jeſuſ runnaſchana pee kruſta:

»Seewa! redſi, Jahniſ irr nu tawſ dehlſ; redſi (Jahniſ), ta irr tawa mahte.«

Jahn. 19, 25—27. Pee ta kruſta ſtahweja Jeſuſ mahte un winna mahteſ mahſa, Maria, Kleowaſſa ſewa, un Maria Maddala. Kad nu Jeſuſ faſwu mahti redſeja, un to mahzelli, ko wiſſſch mihleja, klaht ſtahwam, tad wiſſſch ſazzija uſ faſwu mahti: »Seewa! redſi, taſ irr tawſ dehlſ;« pehzi to wiſſſch ſazzija uſ to mahzelli: »redſi, ta irr tawa mahte,« un tai paſchã ſtunda taſ mahzellſ to nehme pee ſewim.

1. Tee pehdigi wahrdeſ, ko muhſſu aiſgabjuſchi draugi wehl preeſch faſwaſ mirſchanaſ irr runnajuſchi, mums paleek allachin prahta un peeminneſchana, un wehl ilgi mehſ tohſ faſwaſ firdeſ paſrdohmajam un paht teem runnajam. Woi mums tad tee pehdigi wahrdeſ muhſſu augſtiſzeenijama peſtitaja ne buhſ daudſ wairak wehã lee-kani? — Jeſuſ ſtarp teem ſapulzinateem laudim arri wehã likke faſwu lohti behdigu mahti un faſwu firdeſ-mihtu draugu un mahzelli Jahni, kaſ tuwaki pee kruſta ſtahweja.

Ko tas deewabihjigs wihrs Sihmeans tai Jesus mahtei basnigâ bija fazzijis, kad ta ar sawu behrânu pehz sawahm feschahm neddekahm Deewa namimâ bij atnahkusi, prohti: zaur tawu sirdi, mahte, scha tawa dehla pehz, sohbins speedisees; pehz schrem wahrdeem winnai nu arri notikke. Schè nu stahweja ta sahpu pilna mahte ar fagraustu sirdi, ar bablu feiju, ar affarainahm azzim, ar schwaugdamahm rofshahm un trihzedameem zelleem. Kaut ta wehl spehtu sawu dehlu usrunnaht, un to wehl weenreis apkampt; kaut warretu tam tahs pehdigas mohku pilnas stundas wehl atweeglinahht, winna wahrts wehl apfeet, winna affinis wehl fatwert; kaut spehtu ar wahrdeem wehl atwadditees. Bet sirds sahpes scho mahti darrisa mehmu, panehme winnai wallodu. Ta ne spehje ne ko par dehla atspüdsinashanu un atweeglofshanu nedf runnaht, nedf darriht. Zeescham ta gan zeete lihds wiffas Jesus mohkas.

Kahdas deenas schi mahte nu gan warreja fagaidiht? Kas nu par winnu gahdabs, winnai, kas, kâ leekabs, attraine bija, truhkumâ polihdsehs? kas winnu wezjumâ apfohps un usturrehs? — Zomehr schi mahte bij atnahkusi un stahweja tuhwu pee sawa dehla krusa. Ne kahda schehlofshana ne nahze is winnas muttes, ne kahda nopuhshana pahr winnas taifua dehla leclu apfaunoschanu, un neschehliq, mohku pilnu nahwi. Kas dewe winnai scho spehku, wiffu to peezeest un paneht? — Ta tizziba winnai to dewe, ka tas, kas pee krusa netaisni bija pakahrts, ne bija ween winnas behrns, bet arri Deewa dehls. Ta sipri tizzeja, ka zaur winna nahwi wifs notikke no winna un pee winna, kas zaur teem praweefcheem bija papreeksch fluddinahrts pohr to nahlamu pasauls pestitaju, un ka tadeht pehz Deewa prahtu wifs ar winnas dehlu bija notizzis. — Mihlestiba scho mahti bija dsinnusi pee Jesus krusa. Winna dabbuja kahdu labbu draugu un lihdszeetigas raddineezes, kas to pawaddija us Golgaru. Ak! meh's gan sinnam, ka firdeinikli draugi muhs gauscht eepreezina eeksch muhsu behdahm. — Bet wehl leelaka eedrohschinashana us scho behdigu mahti gaidija. Kad Maria pehzaki meerigaka palikke pee usskartishanas scho leclu Jesus mohku, tad laikam winnas sirds gan wehleja: »kaut mans dehls tai lauschu pullâ sawas azzis arr' us manni mestu, arri manni wehrâ liktu!« Ta bija dsirdejusi, ka Jesus sawus eenaidneckus pee Deewa bij aisluhdis, un ka winsch sawu sizzigu, atareesigu mohku-beedri bij eedrohschinajis; woi winna ne buhs wehlejusi: »kaut winsch taf arri kahdus wahrdus ar manni runnatu!« bet winsch muhs gan ne atraddihs. — Kâ tad ne? Zahnis stahsta, kâ meh's schè effam lassijuschi: »Jesus sawu mahti redseja, un to mahzekli, ko winsch mihleja, klahht stahwam pee winnas.« Schi Jesus usluhkofshana jau gan eepreezinaja winna behdigus draugus, un wehl wairaf, ka winsch tohs tuhlu usrunnaja. Us sawu mahti winsch-fazzija: »Seewina, redsi Zahnis irr us preekschu taws dehls.« Tas manna weetâ par tew sinnahs un gahdabs. Ta tas kungs eeksch sawahm leelahm mohkahm wehl gahdaja par sawu behdigi atstahtu mahti, kas ar falaustu sirdi dsillâs behdâs bij eekrittusi. Sawu Deebbestehwu winsch-bija gohdajis zaur sawu labprahtigu pallaufishanu lihds krusa-nahwei, un sawu mahti wirts semmes winsch pehz zertortu baufli gohdaja lihds dshwibas gallam, un wehl ar scho apgahdashanu par winnas laizigu peeti'schanu.

Juhs dehli un meitas! mahzajtees no sawa augstimahzitaja un pestitaja tehwu un mahti zeenâ gohdâ turreht, mihleht un teem pallausiht. — Klauset arri, juhs tehwi un mahtes! — ja

juhfu behrni jumb behrnischligu mihlestibu arri lihds tam laikam buhs rahdht, kab jumb pehz Deewa prahu tohs buhs atstah pce mirschanas, tad gahdajeet pce laika par to, ka juhfu behrni pehz juhfu aiseeschanas pa wissam ne paleel atstahiti un ne-avgahdati, ka juhfu behrni un atraifnes wehl scheligus avgahdatajus atrohd. Jo (1 Tim. 5, 8.) »ja kab sawus peederrigus ne avgahda, tas to tizzibu irr aisleedfis, un irr sliktaks zilweks, niknaks, ne ka kahds netizzigaks.«

2. »Pee Jesus frusta arri stahweja, pee Maria's klast, Zahnis, ko tas Kungs wissu wairak mihlejo.« Winsch arri bija no Jesus mahzkeem tas weenweenigaks, kab sawam mahzitajam lihds paschaj pehdigai nahwes-stundai ustizzams bija palizjis. Scho wiina ustizzibu tas Kungs winnam atmaksaja zaur jaunu leelu ustizzibu. »Jesus us scho mahzeflu fazzija: schi manna mahte Maria irr us preekschu tawa mahte.« — Mas wahrdu, bet Zahnam gan saprohtami. Sawu taggad pa wissam atstahitu mahti Jesus nodohd sawam firdsmihlam draugam, lai wiina weeta to aisstahw un avgahda. Tas bija Zahnam teels gohds, ka Jesus mirstohd winnam to gahdaschanu par sawu mihlu mahti atwehleja; un »kanni pascha stunda winsch Jesus mahti usnehme pce fewim« ka sawu mahti, bes isrunnahm un bes kaweschanas. Winsch wehl wakra darrija, ne ka Jesus tam bija nowehleis, winsch Jesus mahti usnehme tuwaki pce fewis sawa dschwokli, to avgahdaja un aplohppe.

Luhkojeet, apdohmigi lassitaji, kursch zilweks Deewu un wiina dehlu Zesu mihlo, tas ne ween sawus raddus un peederrigus, bet arri zittus draugus, kam paliga naw, no mihlestibas avgahdahs, labprah wisseem nabbageem, nespehzigeem un atstahiteem zilwekem palihdschsch. Ja arri pascham mas pee rohkas irr, ta, ka Zahnam, tad tomehr, zil spehdams, no sawa padohma ko pasneegs; woi tahdus nabbagus pce sawcem turricgem drauceem aisluhg un schrem tohs pawehlehs. Tahdus dewigus un palihdschligus zilweks Deews teescham swehtihb, jo (2 Kor. 9, 7.) »to preezigu (labprahligu) deweju Deews eemihl.« (Gal. sakk. w. 19, 17.) »Kab pah nabbagu apschelohjaks, tas aisdohd tam Kungam, un tas atmaksahs tam wiina labdarrischannu.« (Ebr. 13, 16.) Tazehz »ne aismirsteet labdarrischannu un isdallischannu, jo tahbi uppuri Deewam labbi patihl.« Preeksch Kristus teefas no sawu schelliga teefas: kunga schee firdscheligi zilweli dsirdehs tohs eepreezinajamus wahrdu: (Matt. 25, 34.) »Mahzeet schurp, juhs swehtiti manna Lchwa, eemantojeet to walstibu, kas jumb irr sataifita no eefahkuma tahs pasauls;« (Zehl. 2, 13.) bet »tam, kab ne irr apschelofschannu parahbijis, usees sohdiha bes apschelofschanas.« — Kab tadehl Deewu un sawu pestitaju mihlo, ka few paschu, tas arri zitteem buhs ustizzams un pastahwigs draugs. Ta, ka Maria Zahni mihleja, ka sawa dehla draugu, un Zahnis atkal Mariu zeenija, ka to mahti sawa mihla mahzitaja, tapatt meh's arri, kab meh's sawu Kungu un pestitaju mihlejam, tohs mihlesim, ko winsch ta, ka muhs, dahrgi irr pestijs, avgaismojie un swehtijis. Schi mihlestiba tad arri no tahdas buhschanas buhs, ka tas Apustuls Pawils mums to apraksta: (1 Kor. 13, 4—8.) »Ta ihstena mihlestiba irr lehnprahliga, laipniga, ta nawa staudiga, ne darra blehdibu, ne uspuhschahs, ne turrah's netikli, ne mekle sawu paschu labbumu, ne apstahstahs, ne dohma us launu, ne preezajahs pah retaisnibu, bet preezajahs pah pateefibu, ta aplahj wissu, tizz wissu, zerre wissu, panes wissu, arri ne kad ne pcekuhst.« Mubfu Kungs Jesus fazzija: (Matt. 12, 50.) »Kab to prahu manna Lchwa, kab irr debbesis, darrihs, tas irr mans brahlis un manna mahsa, un manna mahte.«

Al! swehtiga ta mahja, kab tew, Zesu, usnehmufti, tu ihstens dwehseles draugs, fur wezzi un jauni, kungi un saime, wezzaki, behrni un maifes behrni tew atsiht par sawu weenweenigu dwehseles glahbeju, tew no wissas firds zeeni, mihlo un paklausa. No tahdeem Jesus mihlotajeem gan warr fazzih: (Zahna parahd. gr. 21, 3.) »Rehfi, fur irr Deewa dschwoklis pce teem zilwekem, Deews mahjohs pce teem, un tee buhs wiina laudis.«

Tu, Zesu, pat's man mahzjis ta mihleht, ka peeklahjaks, lai esmu klausigs mahzkeelis, kab no tew ne atstahjaks; lai, ka tu, zil ween paspehju, ar padohmu un palihgu, parahdu mihlestibu. Amen.